

Miért fizessék, ha nincs szemetem?

A hulladékok megfelelő gyűjtése, felhasználása és újrahasznosítása, a hulladékgazdálkodás különálló iparágga nőtte ki magát. Érdemes megvizsgálni, milyen jogok és kötelezettségek illetnek, illetve terhelnek minket a hulladékgazdálkodással kapcsolatban.

Az olvasónk által ismertetett eset érdekes kérdéseket vet fel. Kötelesek vagyunk-e például szerződést kötni a hulladék elszállítására, vagy arról saját magunk is gondoskodhatunk?

A hulladékokkal kapcsolatos jogainkra és kötelezettségeinkre vonatkozó, alapvető szabályokat a **hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény** határozza meg. Tekintettel arra, hogy a szemetésszállításról való gondoskodás a helyi önkormányzat kötelezően ellátandó feladata, a hulladékgazdálkodásról szóló törvény e területen rendeletalkotási joggal ruházza fel a helyi önkormányzatokat. Az olvasónk által felvetett kérdések megválaszolásához így a hulladékgazdálkodásról szóló törvény, illetve az illetékes helyi önkormányzat vonatkozó rendeletének szabályait kell megvizsgálni.

Kizárólagosság a hulladékkezelésben...

A hulladékgazdálkodásról szóló törvény 20. § (1) bekezdése szerint az **ingatlan tulajdonosa, birtokosa vagy használója** (a továbbiakban együtt: ingatlantulajdonos) **köteles az ingatlanán keletkező**, az ideiglenes tárolásra szolgáló (közmuépítő) létesítmények, berendezések ürítéséből származó, illetve közüzemi csatornahálózatba vagy más módon befogadóba vagy szennyvíztisztítóba nem vezetett települési folyékony hulladékot, valamint a **települési szilárd hulladékot a külön jogszabályban előírtak szerint gyűjteni**, továbbá **az annak begyűjtésére feljogosított hulladékkezelőnek átadni**.

A törvény 21. §-a a települési önkormányzatok számára írja elő, hogy kötelezően ellátandó közszolgáltatásként az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatást szervezzenek, és tartsanak fenn. A törvény 12. §-a szerint a felhasználó köteles a szervezett hulladékbegyűjtést - ideértve a szelektív hulladék-begyűjtési rendszereket is - igénybe venni.

A törvény tehát kötelezettséggé írja elő az ingatlantulajdonosok számára a hulladék gyűjtését, a települési önkormányzat számára kötelezővé teszi a hulladékgyűjtési közszolgáltatás megszervezését, a felhasználókat pedig e szolgáltatás igénybe vételére kötelezi. Láthatjuk tehát, hogy a **hulladék gyűjtésére és felhasználására vonatkozó szabályok igen szigorúak**; néhány kivételtől eltekintve senki sem jogosult az ingatlanán keletkezett hulladék elszállításáról vagy hatástalanításáról maga gondoskodni, mindenki köteles igénybe venni a hulladékgyűjtési közszolgáltatást.

Kötelező gyűjteni

Az Olvasónk által említett önkormányzati rendelet a mai napon már nem hatályos; az említett rendeletet hatályon kívül helyezte a helyébe lépő, a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás kötelező szabályainak és díjának meghatározásáról szóló 1/2009 (I.30.) rendelet. E rendelet a hulladékgazdálkodásról szóló törvény rendelkezéseivel összhangban az **ingatlantulajdonos számára kötelezettségként írja elő** többek között azt, hogy az ingatlanán keletkező **települési szilárd hulladékot a rendeletben meghatározott módon és helyen gyűjtse, továbbá az annak begyűjtésére feljogosított hulladékkezelőnek adja át.** A rendelet értelmében mentesül azonban az ingatlantulajdonos a szilárd hulladékkötelező közszolgáltatásának az igénybevétele alól, ha az ingatlant ténylegesen használó más személy a közszolgáltatás igénybevételére köt szerződést a Szolgáltatóval. A tulajdonos emellett köteles az ingatlanán keletkező települési hulladék kezelésére az Önkormányzat által szervezett közszolgáltatást rendszeresen igénybe venni, illetve a hulladékot a begyűjtésre feljogosított hulladékkezelőnek a megadott szállítási napon átadni, illetve kiegyenlíteni a közszolgáltatási díjat.

A rendelet 6.§ (1) bekezdése szerint **a rendelet hatálya alá tartozó ingatlantulajdonos köteles a Szolgáltató által nyújtott közszolgáltatást igénybe venni.** A (2) bekezdés szerint a helyi közszolgáltatás körében az ingatlan tulajdonosa és a Szolgáltató közötti jogviszonyt a települési hulladékra vonatkozó közszolgáltatás esetében az a tény hozza létre, hogy a Szolgáltató az ingatlantulajdonos számára rendelkezésre áll a közszolgáltatás teljesítése céljából.

A hulladékgazdálkodásról szóló törvény és a helyi hulladékkezeléssel kapcsolatos önkormányzati rendelet szabályai tehát az ingatlantulajdonos (vagy használó) számára egyértelmű kötelezettségként írják elő a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételét, és a közszolgáltatási díj megfizetését. **Ennek fényében nem jár el jogszerűen az a személy, aki szemétszállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződés megkötését megtagadja.** A szigorú szabályozás hátterében az a törekvés áll, hogy az ingatlanán keletkező hulladék megsemmisítéséről senki se gondoskodjon környezetszennyező módon. Könnyen belátható, hogy a háztartási hulladék elégetése, elásása, elszórása súlyos környezeti károkat okozhat. A hulladékot elszállító társaságok ezzel szemben megfelelő technikai eszközökkel és szakmai háttérrel rendelkeznek ahhoz, hogy az összegyűjtött hulladékot oly módon dolgozzák fel, hasznosítsák újra, vagy semmisítsék meg, hogy az a környezet számára a lehető legkisebb terheléssel járjon. Ennek a szolgáltatásnak azonban - ahogy minden más szolgáltatásnak is - ára van, amit a hulladékot produkáló személyeknek kell megfizetni.

Az olvasónk által ismertetett esetben tehát vélhetően jogszerű a hulladék elszállítására jogosult és egyben köteles társaság követelése. A követelés összezszerűsége tekintetében pedig ismételtlen a már meghivatkozott önkormányzati rendeletről kell kiindulni, amely az egyes ingatlanok lakóövezeti besorolását és az ingatlanban lakó személyek számát alapul véve meghatározza a szolgáltató által igénybe veendő szolgáltatás minimális mértékét, illetve a hulladékkezelési közszolgáltatás egységnyi díját is.

Amennyiben a szolgáltatást az ingatlan tulajdonosa nem fizeti meg, úgy a törvény 26. § (1) bekezdése szerint a hulladékkezelési közszolgáltatás igénybevételéért az ingatlantulajdonost terhelő díjhátralékot és az azzal összefüggésben megállapított késedelmi kamatot,

valamint a behajtás egyéb költségeit adók módjára kell behajtani. Ennek során pedig helye lehet a munkabérből, nyugdíjból való közvetlen letiltásnak, illetve adott esetben az ingó- és ingatlan végrehajtásnak is. Amennyiben a köztartozást nem sikerül behajtani, az természetesen a hagyatékkal együtt az örökösökre is átszállhat.

A fent ismertetett szabályokból tehát látható, hogy hazánkban is kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a hulladékgazdálkodásnak, környezetvédelemnek. Bár e szabályok adott esetben túlzottan szigorúnak tűnhetnek, ha jobban belegondolunk, e szigorú szabályok feltétlenül szükségesek. A környezettudatos oktatás és nevelés mellett nagy szükség van a szigorú szabályokra és súlyos szankciókra is annak érdekében, hogy környezetünket óvjuk, védelmezzük.

Dr. Zugfil Tamás
SCHVERTFŐGEL és TÁRSA Ügyvédi Iroda

A cikket a következő címen érheted el:

http://www.fogyasztok.hu/cikk/20090604/hulladek_gazdalkodas_szallitas_jogok_es_kotelezettsegek